

پرورش برای زندگی

اوله کریستین بیه لانس*

استیگ مورتن سندویک، دانشجوی معلول نروژی، برنده مدال‌هایی در ورزش شنا شده است. اما پیش از هر چیز ورزش به او اعتماد و عزت نفس بخشیده است.

استیگ مورتن سندویک، دانشجوی علوم سیاسی ۲۸ ساله نروژی که با هفته‌ای ۱۲ ساعت تمرین سعی می‌کند شناگر بهتری شود، می‌گوید: «این در اثر ورزش است که من در زندگی بدین پایه از استقلال رسیده‌ام. ورزش برای من همه چیز بوده است.»

وی که در بودو، بخش نوردلند، زندگی می‌کند به بیماری مادرزادی خمیدگی مقاوم مفصل (AMC) که مختل‌کننده عضلات است، مبتلاست. این بیماری او را به ویلچر متکی کرده، گرچه با چوب زیربغل نیز می‌تواند به این سو و آن سو برود.

استیگ مورتن شش ساله بود که مادرش برای نخستین بار او را به استخر شنا برد. وی به آب آموخته شد و به زودی دریافت که آب نقش بزرگی در زندگی او خواهد داشت. مدال‌های طلایی‌ای که در مسابقات قهرمانی جهان و مدال‌های برنزی‌ای که در ۱۹۹۲ و ۱۹۹۶ در مسابقات پیش المپیک به دست آورد این را به خوبی ثابت کرد.

اما برای استیگ مورتن، مانند بسیاری از افراد معلول دیگر، ورزش از نظر سامان دادن به زندگی از بردن جوایز بسیار مهم‌تر است. وی می‌گوید: «فعالیت ورزشی از من یک پسر نروژی به‌هنگار ساخت. توانستم کارهایی را به خوبی دوستانم انجام دهم». این مسئله باعث شد استقلال زیادی در زندگی روزمره داشته باشد. هنگامی که به سن ۱۶ سالگی رسید و قرار بود به زودی از دبیرستان فارغ‌التحصیل شود زندگی مجردی را ترجیح داد. او اکنون با دوست دخترش زندگی می‌کند.

برانداختن موانع

او آن قدر به خود متکی است که می‌تواند به تنهایی به نظافت اتاقش بپردازد. دست تنها آشپزی می‌کند و برای خرید بیرون می‌رود، و می‌گوید: «تنها کاری که از دست من ساخته نیست تعویض لامپ چراغ است.»

در نروژ اکثر افراد معلول برای خود خانه یا آپارتمان دارند و گاهی با کمک مراقبان خصوصی از خود مواظبت می‌کنند. شمار بسیار اندکی از آنان در مراکز ویژه زندگی می‌کنند. استیگ مورتن احساس می‌کند که کاملاً هم‌رنگ جامعه شده است و کمتر کسی درباره این که دوست دخترش فردی غیر معلول است صحبتی به میان می‌آورد. او همچنین بر این باور است که ورزش عزت نفس و اعتماد به نفسی به او می‌بخشد که افراد معلولی که این فعالیت را ندارند ممکن است از آن محروم باشند.

حدود ۲۲/۰۰۰ معلول جسمی و ذهنی عضو انجمن ورزشکاران معلول نروژ هستند. در سال ۱۹۹۶ نهضت ورزشی نروژ تصمیم گرفت بکوشد تا ورزش ویژه افراد معلول را با ورزش افراد «عادی» یکپارچه کند. این کار در راستای اقداماتی است که در بقیه بخش‌های جامعه انجام می‌شود به این صورت که با قرار دادن تسهیلاتی مانند حمل و نقل و مراقب شخصی در اختیار افراد معلول یکپارچگی اجتماعی آنان را ممکن می‌سازد.

سالانه ۷۰۰/۰۰۰ دلار صرف برنامه‌هایی می‌شود که ورزشکاران معلول و غیرمعلول را در یک باشگاه گردهم آورد. خود استیگ مورتن اکنون عضو یک باشگاه معمولی است. باشگاه‌های ورزشی همچنین پول دریافت می‌کنند تا دسترسی افراد معلول را به امکاتی که در اصل برای افراد غیرمعلول ساخته شده تسهیل نمایند.

در برخی از ورزش‌ها مانند تیراندازی چنانچه تمهیدات مناسبی انجام شود، افراد معلول و غیرمعلول می‌توانند در شرایط مساوی عمل کنند. به گفته انجمن ورزشکاران معلول، در بسیاری از موارد این فقط موانع اجتماعی است که افراد معلول و غیرمعلول را از هم جدا می‌سازد.

استیگ مورتن سندویک

استیگ مورتن می‌گوید: «این وضع تغییر خواهد کرد و این تغییر حتماً باید صورت گیرد. اما فکر می‌کنم برای از بین رفتن همه موانع ۱۰ یا ۱۵ سال وقت لازم است.» به نظر استیگ مورتن مسئله دیگری که باعث فروریختن موانع و افزایش دیگرپذیری می‌شود همین مسئله تمرین او در استخر با افراد غیرمعلول است.

استیگ مورتن سندویک در استخر شنا به موفقیت رسیده و امیدوار است تا چند سال دیگر نیز همچنان شناگری برجسته باقی بماند. اما معتقد است که بزرگترین موفقیت او - چیزی که با طلا، نقره یا برنز قابل ارزیابی نیست - هم‌اکنون به دست آمده است: اعتماد به نفس و این اعتقاد که او می‌تواند کارهایی انجام دهد که از نظر افراد بدون ویلچر، طبیعی و عادی شمرده می‌شود. ■

* روزنامه‌نگاری در اسلو، نروژ.

«اگر سریعاً کاری انجام ندهیم ایالات متحد دیگر در دو سرعت برنده مدال نخواهد شد. بیا بید از دادن یارانه به رقیبان خود دست بکشیم»، یعنی اجازه ندهیم خارجی‌ان از سیستم آموزشی امریکا سود ببرند.

کارل لوینس،
برنده ۹ مدال
طلای المپیک